

PM 2010:134 RIV (Dnr 001-1976/2010)

Inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan

Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan" överlämnas och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

I en promemoria från Utbildningsdepartementet föreslås inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan.

I remisspromemorian lämnas förslag till en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i årskurserna 7-9. Spetsutbildningen ska avse matematik eller naturorienterande ämnen och samhällsorienterande eller humanistiska ämnen. Verksamheten ska omfatta såväl offentliga som fristående huvudmän. Anordnarna föreslås få använda färdighetstest och kunskapsprov för urval. Dokumenterat samarbete med en gymnasieskola är ett krav.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att på försök inrätta riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan.

Utbildningsnämnden instämmer i förslaget att på försök inrätta riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan som ett sätt att möta en viss grupp elevers behov.

Mina synpunkter

Svensk skola har alltför länge haft svårt att utmana elever som har stor talang i exempelvis matematik eller språk. Resultatet av den oförmågan är tyvärr ofta att elever tappar intresset. Att talang och intresse går till spillo på grund av skolans oförmåga att möta elevernas behov av utmaningar är helt oförsvarligt. Förslaget om ett inrättande av riksrekryterande spetsutbildningar i grundskolan är därför mycket välkommet.

Det är angeläget att Skolverkets urval bland sökande skolor görs på basis av de sökande utbildningarnas kvalitet, och inte med strikt regionala hänsyn. I den pågående försöksverksamheten med gymnasiala spetsutbildningar har regionala hänsyn

gjort att Stockholmsregionens elever har mycket få spetsklasser att söka till, trots ett stort intresse bland såväl elever som skolor.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan” överlämnas och åberopas denna promemoria.

Stockholm den 3 november 2010

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Promemorian ”Inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Tomas Rudin* (båda S) och *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. Som svar på remissen anför följande

Det är viktigt att skolan kan möta varje elev på den nivå han eller hon befinner sig. Att varje enskild elev i skolan ges de utmaningar och det stöd som krävs för att garantera en positiv utveckling på individnivå.

Just nu är en av våra största utmaningar att vända trenden och att minska klyftorna i skolan. Alla barn måste ges reella möjligheter att nå skolans kunskapsmål. Idag är skillnaderna i elevernas förutsättningar och möjligheter att nå dessa mål väldigt stora, och skillnaderna mellan Stockholms skolor att ge eleverna tillräckligt stöd ökar i takt med att det görs besparingar på den socioekonomiska tilläggschablonen. Detta syns på resultaten i de skolor som har de största utmaningarna.

Att i nuläget inrätta en ny verksamhet, i form av spetsutbildning inom grundskolan, samtidigt som den borgerliga majoriteten skär ned på och omfördelar det stöd som ges utifrån behov, vore provocerande. En grundläggande, likvärdig undervisning utifrån barnens behov i syfte att alla elever ska nå kunskapsmålen måste vara främsta prioritet. Det är viktigare att prioritera likvärdigheten i skolan som helhet än skapandet av spetsutbildningar som bara kommer några få elever till del.

Det är redan idag möjligt att läsa in gymnasienivå i till exempel matematik i grundskolan. Att uppmuntra ett ökat samarbete mellan grundskolor och gymnasieskolor kan göra så att den typen av möjlighet blir tillgänglig för fler. För detta behövs inga spetsutbildningar med riksinlag.

Med detta ärende väljer den borgerliga majoriteten tydligt väg. Det är en väg som leder bort från en skola för alla. Bort från ett samhälle som vill ge alla barn samma möjligheter i livet.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S), *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) och *Ann-Margarethe Livh* (V) med hänvisning till reservationen av (S) och (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en promemoria från Utbildningsdepartementet föreslås inrättande av försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan.

I remisspromemorian lämnas förslag till en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i årskurserna 7-9 inom grundskolan under tiden 1 juli 2012 till den 30 juni 2019. Spetsutbildningen ska avse matematik eller naturorienterande ämnen och samhällsorienterande eller humanistiska ämnen. Verksamheten ska omfatta såväl offentliga som fristående huvudmän. Anordnarna föreslås få använda färdighetstest och kunskapsprov för urval. Försöksverksamheten innebär bl.a. att elever i grundskolan kan läsa kurser enligt gymnasieskolans ämnesplaner och få betyg. För sådana kurser får endast behöriga lärare användas. Dokumenterat samarbete med en gymnasieskola är ett krav.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att på försök inrätta riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan som ett sätt att möta en viss grupp elevers behov.

Att uppmuntra elever att söka utmaningar i sitt lärande är en förutsättning för att få elever som har lätt att nå kunskapskraven eller har speciella talanger att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling. För att Sverige ska kunna befinna sig i det övre skiktet bland länder som har en ledande position inom forskning och utveckling anser kontoret att dessa elever bör ges större möjligheter att utveckla sin speciella begåvning från tidig skolålder.

För att en elev på grundskolan som läser en spetsutbildning där gymnasiekurser ingår ska få en positiv upplevelse av studierna måste eleven även när den börjar på gymnasiet få stimulans och utmanas på sin nivå. Gymnasiestudierna bör därför kopplas till kurser på högskolan. Elevens studiegång från grundskolan och vidare måste utgöra en sammanhållen helhet, där hänsyn tas till elevens speciella kompetens.

Stadsledningskontoret anser att en viktig förutsättning för en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan är att regelverket för antagning till spetsutbildning är tydligt i förhållande till närhetsprincipen. Likaså bör försöksverksamheten beakta vilka konsekvenser ett riksintag får för de relativt unga elevernas studieresultat. Det är ett stort ansvar för en elev som börjar sjätte klass att bo inackorderad eller på elevhem och ta ett eget ansvar för vardagssysslor och studier. Vidare anser stadsledningskontoret att det är positivt att Skolverket ska ta hänsyn till antalet elever i kommunen när utbildningarna fördelas i landet.

Det framgår tydligt i promemorian att kostnaderna för försöksverksamhet med spetsutbildningar inte ska överstiga huvudmannens kostnader för övrig grundskoleutbildning. Stadsledningskontoret anser att det är positivt att de ekonomiska ramarna är utredda, vilket innebär att anordnande kommun vet vilka förutsättningar som gäller vid anordnande av spetsutbildning. Inrättande av en spetsutbildning i en kommun kan också leda till positiva effekter på övrig grundskoleutbildning i anordnande kommun.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2010

Att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Reservation anfördes av Roger Mogert m.fl. (S), Per Olsson (MP) och Lennart Sandborg (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 september 2010 har i huvudsak följande lydelse.

I remisspromemorian föreslås att spetsutbildning med riksintag för årskurserna 7-9 startas på försök i några grundskolor. Utbildningsförvaltningen instämmer i förslaget att på försök inrätta riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan som ett sätt att möta en viss grupp elevers behov.

Alla elever behöver utmaningar i sitt lärande. Även elever som har lätt att nå kunskapskraven eller har speciella talanger har rätt att få en uppmuntran att nå längre i sin kunskapsutveckling, samt ges möjligheter att maximalt utveckla sin speciella begåvning.

För att en spetsutbildning där elever läser gymnasiekurser redan i grundskolan ska få en positiv effekt måste eleven även när den börjar på gymnasiet få stimulans och utmanas på sin nivå. Gymnasiestudierna bör kopplas till högskolan. Elevens studiegång från grundskolan och vidare måste utgöra en sammanhållen helhet, där hänsyn tas till elevens speciella kompetens.

I landet pågår för närvarande spetsutbildningar med riksintag på gymnasienivå. De synpunkter som Skolverket redovisar i sin uppföljning efter ett års verksamhet är viktiga att beakta inför försöksverksamhet i grundskolan. Utvärderingen visar bland annat på att spets eleverna hämtas från en homogen grupp och att det handlar till största del om elever med svensk bakgrund som kommer från en socioekonomiskt stark miljö.

En viktig förutsättning för en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning inom grundskolan är att regelverket för antagning till spetsutbildning behöver klargöras i förhållande till närhetsprincipen.

Utbildningsförvaltningen föreslår mot bakgrund av detta att elevaspekten och uppföljning av pågående försöksverksamheten inom gymnasieskolan beaktas i beslut om försöksverksamheter med spetsutbildning med riksintag för grundskolan.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Roger Mogert m.fl. (S), Per Olsson (MP) och Lennart Sandborg (V) enligt följande.

Utbildningsnämnden beslutar

- att avslå förvaltningens förslag till beslut
- att därutöver anför

Det är viktigt att skolan kan möta varje elev på den nivå han eller hon befinner sig. Att varje enskild elev i skolan ges de utmaningar och det stöd som krävs för att garantera en positiv utveckling på individnivå.

Just nu är en av våra största utmaningar att vända trenden och att minska klyftorna i skolan. Alla barn måste ges reella möjligheter att nå skolans kunskapsmål. Idag är skillnaderna i elevernas förutsättningar och möjligheter att nå dessa mål väldigt stora, och skillnaderna mellan Stockholms skolor att ge eleverna tillräckligt stöd ökar i takt med att det görs besparingar på den socioekonomiska tilläggschablonen. Detta syns på resultaten i de skolor som har de största utmaningarna.

Att i nuläget inrätta en ny verksamhet, i form av spetsutbildning inom grundskolan, samtidigt som vi skär ned på och omfördelar det stöd som ges utifrån behov, vore en grovt provocerande. En grundläggande, likvärdig undervisning utifrån barnens behov i syfte att alla elever ska nå kunskapsmålen måste vara främsta prioritet. Det är viktigare att prioritera likvärdigheten i skolan som helhet än skapandet av spetsutbildningar som bara kommer några få elever till del.

Det är redan idag möjligt att läsa in gymnasienivå i till exempel matematik i grundskolan. Att uppmuntra ett ökat samarbete mellan grundskolor och gymnasieskolor kan göra så att den typen av möjlighet blir tillgänglig för fler. För detta behövs inga spetsutbildningar med riksinlag.

Med detta ärende väljer majoriteten tydligt väg. Det är en väg som leder bort från en skola för alla. Bort från ett samhälle som vill ge alla barn samma möjligheter i livet.